

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **nezl. T. Q. H.**, zast. zákonným zástupcem N. T. P. L., bytem tamtéž, právně zast. Mgr. Hanou Havelkovou, advokátkou, se sídlem Jaltská 7, Karlovy Vary, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 5. 2019, č. j. MV-45965-4/SO-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 11. 2019, č. j. 57 A 101/2019 - 38,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 11. 11. 2019, č. j. 57 A 101/2019 - 38, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 15. 5. 2019, č. j. MV-45965-4/SO-2019, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- III. V řízení o kasační stížnosti a o žalobě proti rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 15. 5. 2019, č. j. MV-45965-4/SO-2019, je žalovaná **povinna** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 21.342 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokátky Mgr. Hany Havelkové.

O d ů v o d n ě n í :

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 15. 5. 2019, č. j. MV-45965-4/SO-2019, zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 21. 2. 2019, č. j. OAM-3073-8/ZR-2018, kterým podle § 77 odst. 2 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zrušil povolení k trvalému pobytu žalobce a podle odstavce třetího téhož ustanovení stanovil dobu 30 dnů od právní moci rozhodnutí k vycestování žalobce

z území České republiky. Žalovaná takto rozhodla proto, že otcí žalobce bylo dne 7. 11. 2018 podle § 871 odst. 1 písm. a), e) zákona o pobytu cizinců zrušeno povolení k trvalému pobytu.

[2] Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 11. 11. 2019, č. j. 57 A 101/2019 - 38, žalobu proti rozhodnutí žalované zamítl. Konstatoval, že součástí rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu žalobce je také posouzení přiměřenosti dopadů takového rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce podle § 174a odst. 1 a 3 zákona o pobytu cizinců. V této souvislosti krajský soud poukázal na skutečnost, že ohledně matky a bratra žalobce vedl krajský soud obdobná řízení o zrušení jejich pobytových oprávnění. V nyní posuzované věci proto využil obdobných východisek. Následně konstatoval, že se žalovaná ve shodě se správním orgánem prvního stupně dostatečně zabývala skutkovým stavem věci a řádně posoudila přiměřenost napadeného rozhodnutí. Ačkoli tedy žalobce navštěvuje základní školu, kde si vytvořil přátelské vazby se svými vrstevníky, a mluví česky, nelze přijmout závěr, že by tyto skutečnosti převážily nad veřejným zájmem na zrušení pobytového oprávnění žalobce. Podle krajského soudu totiž nic nebrání tomu, aby školní docházku žalobce plnil v zemi své státní příslušnosti, kde se nachází také jeho širší rodina, a navazoval zde nové přátelské vztahy. Tento závěr podporuje také fakt, že všichni příslušníci jeho rodiny pobývající aktuálně v České republice mluví vietnamsky, česky nikoliv, či pouze velmi omezeně, a mají státní příslušnost Vietnamské socialistické republiky. Žalobce společně se svou rodinou by současně odchodem do země jejich státní příslušnosti vyřešil nejistotu ohledně ubytování rodiny, jelikož nemovitost, kterou matka žalobce vlastní, je zatížena exekucí. Krajský soud uzavřel, že rozhodnutí žalované je na základě výše vymezených skutečností přiměřené, přičemž současně žalobci nijak nebrání získat případně v budoucnu jiné pobytové oprávnění. Vzhledem k tomu, že neexistuje žádná překážka znemožňující přenesení soukromého a rodinného života rodiny žalobce do jejich vlasti, je rozhodnutí žalované podle krajského soudu v souladu také s čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. Krajský soud závěrem doplnil, že jakkoli může rozhodnutí žalované zásadně změnit dosavadní způsob života rodiny, jsou tyto následky zcela adekvátní důvodu, pro který bylo povolení k trvalému pobytu žalobce zrušeno.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[3] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost. V ní namítl, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a žalované jsou v rozporu s § 2 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, jelikož nešetří práva stěžovatele nabytá v dobré víře a oprávněné zájmy osob žijících s ním ve společné domácnosti. Odůvodnění předmětných rozhodnutí totiž zcela opomíjí rodinné a soukromé vazby stěžovatele a riziko jejich zásadního a nenávratného narušení. Dále zdůraznil, že ačkoliv jeho otec na území České republiky opakovaně páchal trestnou činnost, dopady zrušení jeho povolení k trvalému pobytu nepřiměřeně zasahují do života celé rodiny. Uvedené pak platí tím spíše, pokud stěžovatel celý svůj dosavadní život strávil v České republice, kde navštěvuje základní školu, navázal přátelské vztahy se svými vrstevníky a výborně mluví česky. Ve Vietnamu nikdy nebyl, nezná vietnamský jazyk a tamní kulturu i zvyky zná pouze zprostředkovaně. Stěžovatel dále namítl, že krajský soud nepostupoval při hodnocení posuzovaného případu v souladu s čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte, přičemž závažnost jeho rozhodnutí je zásadní a naprosto nekoresponduje se zájmy stěžovatele jako nezletilého dítěte. Stěžovatel poukázal také na skutečnost, že jeho otcí byla rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 31. 7. 2019 udělena mezinárodní ochrana. Pokud by tedy stěžovatel musel opustit Českou republiku, došlo by k rozdělení rodiny a ztrátě kontaktu s jeho otcem. Nejvyššímu správnímu soudu proto stěžovatel navrhl, aby napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

pokračování

[4] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti plně odkázala na své rozhodnutí a rozsudek krajského soudu, se kterým se ztotožnila. K námitce udělení mezinárodní ochrany otci žalobce žalovaná konstatovala, že v době jejího rozhodování otec stěžovatele jako jeho pečující osoba nedisponoval žádným platným oprávněním k pobytu na území České republiky. Žalovaná tak ve smyslu § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), rozhodovala na základě tehdy aktuálního skutkového a právního stavu. Doplnila, že stěžovateli neodepřela vstup na území České republiky, jak ostatně předpokládá i samotná Úmluva o právech dítěte. Stěžovatel se tak může se svým otcem i nadále setkávat například prostřednictvím krátkodobých víz, přičemž v této souvislosti žalovaná odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2018, č. j. 2 Azs 156/2018 - 49.

III. Posouzení kasační stížnosti

[5] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s., přípustná. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[6] Stěžovatel v kasační stížnosti odkázal na důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Podle těchto ustanovení *„kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení,“* nebo *„vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.“*

[7] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[8] Předně se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou stěžovatele, že jeho otci byla rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 31. 7. 2019 udělena mezinárodní ochrana, zrušení povolení k trvalému pobytu stěžovatele by tak bylo nepřiměřeným zásahem do jeho rodinného života a vztahu s otcem. Podle § 75 odst. 1 s. ř. s. *soud při přezkoumávání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.* V posuzovaném případě žalovaná vydala rozhodnutí dne 15. 5. 2019, přičemž mezinárodní ochranu otec stěžovatele získal až rozhodnutím vydaným v červenci roku 2019.

[9] Nejvyšší správní soud se proto dále zabýval možností prolomení pravidla obsaženého v předmětném ustanovení. V rozsudku ze dne 2. 3. 2017, č. j. 10 Azs 315/2016 - 29, uvedl, že *„prolomení pravidla podle § 75 odst. 1 s. ř. s., které váže rozhodování soudu o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu na skutkový stav, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, je namístě v těch případech, kdy by nepřihlédnutí k novým skutečnostem v řízení před správním soudem mělo přímo za následek dotčení nějakého základního práva, a to včetně práva na ochranu rodinného života podle čl. 8 Úmluvy.“* V pobytových věcech současně nepřihlédnutí k novým skutečnostem v řízení před správním soudem zpravidla nemá přímo za následek dotčení nějakého základního práva. Ve většině případů má totiž cizinec k dispozici jiný prostředek ochrany proti zásahu do jeho rodinného života.

[10] Výše uvedené závěry lze plně aplikovat i v nyní posuzovaném případě. Přezkoumání rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu stěžovatele společně se stanovením lhůty k vycestování

z území České republiky totiž není pro stěžovatele poslední možností k uplatnění nových skutečností, na které nemohl poukázat již v řízení před správními orgány. Jedná se toliko o jedno z několika druhů správních řízení, které stěžovateli k obraně jeho práv a oprávněných zájmů poskytuje zákon o pobytu cizinců, případně také zákon č. 325/1999 Sb., o azylu. Na nově zjištěnou skutečnost tak stěžovatel může poukázat například v případném řízení o uložení správního vyhoštění nebo v žádosti o udělení azylu za účelem sloučení rodiny. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že v posuzovaném případě nejsou splněny podmínky pro výjimku z aplikace § 75 odst. 1 s. ř. s.

[11] Podle § 77 odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců *Ministerstvo vnitra zruší povolení k trvalému pobytu cizince, pokud byla zrušena platnost povolení k trvalému pobytu uděleného tomu, kdo o cizince, držitele tohoto povolení, pečoval za podmínky, že toto rozhodnutí bude přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života cizince.*

[12] V posuzovaném případě ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel získal povolení k trvalému pobytu podle § 88 odst. 3 zákona o pobytu cizinců dne 5. 5. 2010 za účelem společného soužití s jeho otcem, který na území České republiky pobýval na základě platného povolení k trvalému pobytu. Povolení k trvalému pobytu obdobným způsobem získali také matka stěžovatele a jeho mladší bratr. Dne 7. 11. 2018 bylo otci stěžovatele podle § 87l písm. a), e) zákona o pobytu cizinců zrušeno povolení k trvalému pobytu. Správní orgán prvního stupně proto následně rozhodnutím ze dne 21. 2. 2019, č. j. OAM-3073-8/ZR-2018, podle § 77 odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců zrušil povolení k trvalému pobytu stěžovatele, obdobně pak rozhodl o pobytových oprávněních jeho matky a bratra. Žalovaná dále rozhodnutím ze dne 15. 5. 2019, č. j. MV-45965-4/SO-2019, zamítla odvolání stěžovatele a potvrdila rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Otec stěžovatele současně rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 31. 7. 2019 získal mezinárodní ochranu, která byla rozhodnutím ze dne 14. 10. 2019 prodloužena do 10. 4. 2020.

[13] Stěžovatel namítl, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně i žalované opomíjejí závažné důsledky obou rozhodnutí na jeho rodinný a soukromý život. Současně zdůraznil, že na území České republiky strávil celý svůj život, chodí do základní školy, mluví česky, přičemž vietnamsky nerozumí, ani ve Vietnamu nikdy nebyl. Žalovaná následně založila svůj závěr o neexistenci překážky bránící integraci stěžovatele v jeho vlasti na předpokladu, že vzhledem k nízké úrovni znalostí češtiny u obou rodičů stěžovatele musí také stěžovatel umět vietnamsky. O nedostatečné integraci rodiny stěžovatele v České republice podle žalované svědčí také skutečnost, že si jeho rodiče museli nechat přeložit výzvu správního orgánu prvního stupně k vyjádření k podkladům správního rozhodnutí.

[14] S výše uvedenými závěry se Nejvyšší správní soud neztotožnil. Ačkoli ze správního spisu vyplývá, že rodiče stěžovatele mluví česky pouze omezeně, a to v rozsahu zajištění základních každodenních potřeb a provozu podnikání, nelze na základě těchto skutečností bez dalšího usuzovat, že stěžovatel nutně také hovoří jen vietnamsky. Pokud si rodiče stěžovatele nechali přeložit výzvu správního orgánu prvního stupně, neschází to nic o tom, jakým jazykem se stěžovatel s rodiči dorozumívá v rodinném prostředí, ani o stupni integrace rodiny v České republice. Je totiž pochopitelné, že si cizinci vietnamského původu opatří překlad právní listiny, jejíž česky psaný obsah značně přesahuje rozsah znalostí českého jazyka potřebných pro zajištění běžných záležitostí každodenního života. Žalovaná tak nepodložila své závěry o dostatečné znalosti vietnamského jazyka stěžovatele a nízkém stupni integrace jeho rodiny v České republice žádnými relevantními důkazy.

[15] Přitom stěžovatel se narodil na území České republiky, prožil zde svůj dosavadní život, navštěvuje již několik let základní školu a ve své vlasti nikdy nebyl. Podle svého tvrzení ve škole

pokračování

dobře prospívá, výuka jej baví, našel si kamarády, Českou republiku považuje za svůj domov a Vietnam zná pouze zprostředkovaně. I s ohledem na tyto skutečnosti měla žalovaná důkladněji posoudit otázku, zda zrušení povolení k trvalému pobytu stěžovateli bude přiměřené z hlediska zásahu do jeho soukromého a rodinného života, a za tímto účelem si opatřit potřebné podklady. Uvedeným způsobem však nepostupovala, v důsledku čehož skutková podstata, z níž v žalobou napadeném rozhodnutí vycházela, nemá oporu ve spisech. Důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. je tedy naplněn.

[16] V důsledku toho nemůže obstát ani závěr krajského soudu o správnosti posouzení otázky dopadu zrušení povolení k trvalému pobytu na soukromý a rodinný život stěžovatele žalovanou. Krajský soud měl kvůli zmíněným vadám řízení před správním orgánem rozhodnutí žalované zrušit, což však neučinil.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] S ohledem na všechny tyto skutečnosti Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 věty první před středníkem s. ř. s. zrušil. Jelikož již v žalobním řízení byly dány důvody pro zrušení rozhodnutí žalované, krajský soud by v novém žalobním řízení nemohl učinit nic jiného, než rozhodnutí o odvolání zrušit. Povaha věci tak umožňuje, aby Nejvyšší správní soud o žalobě sám rozhodl a podle § 110 odst. 2 písm. a), § 76 odst. 1 písm. b) a § 78 odst. 1, odst. 4 s. ř. s. současně se zrušením napadeného rozsudku zrušil pro vady řízení také rozhodnutí žalované a věc jí vrátil k dalšímu řízení. V něm je žalovaná v souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. použitého přiměřeně podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. vázána výše vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

[18] Nejvyšší správní soud je posledním soudem, který o dané věci rozhoduje, a proto musí rozhodnout i o náhradě nákladů celého soudního řízení. O náhradě nákladů řízení před krajským soudem a řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že stěžovatel má vůči žalované právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, neboť měl ve věci plný úspěch (§ 60 odst. 1 věta první za použití § 120 s. ř. s.).

[19] Důvodně vynaložené náklady žalobního řízení a řízení o kasační stížnosti tvoří zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3.000 Kč, za návrh na přiznání odkladného účinku žaloby ve výši 1.000 Kč, za kasační stížnost ve výši 5.000 Kč a dále odměna za zastupování advokátem. Ta byla v žalobním řízení určena podle § 11 odst. 1 písm. a), d) ve spojení s § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), a to za dva úkony právní služby po 3.100 Kč (převzetí zastoupení a sepsání žaloby), tedy v celkové výši 6.200 Kč. Náhrada hotových výdajů (režijní paušál) činí podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu 300 Kč za každý z uvedených dvou úkonů, což je celkem 600 Kč. Odměna za zastupování advokátem za řízení o kasační stížnosti byla určena podle § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, a to za jeden úkon právní služby po 3.100 Kč (sepsání kasační stížnosti). Náhrada hotových výdajů (režijní paušál) činí podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu za tento úkon 300 Kč. Zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto součástí nákladů tvoří rovněž tato daň ve výši 2.142 Kč, tj. 21 % z částky 10.200 Kč (§ 57 odst. 2 s. ř. s.).

[20] Celkové důvodně vynaložené náklady stěžovatele činí 21.342 Kč. Proto Nejvyšší správní soud uložil procesně neúspěšné žalované povinnost zaplatit tuto částku úspěšnému stěžovateli na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti a o žalobě, a to k rukám jeho zástupkyně. Ke splnění této povinnosti stanovil Nejvyšší správní soud přiměřenou lhůtu patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

[21] Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval o žádosti stěžovatele o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť neprodleně po předložení spisu a po poučení účastníků řízení přikročil k jejímu meritornímu posouzení. Za této situace by rozhodnutí o odkladném účinku bylo nadbytečné a neúčelné.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. ledna 2020

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu